

ÖĞRENCİ

ADI: .....
SOYADI: .....
SINIFI: .....NO: .....

ESKİŞEHİR İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ**ÖLÇME DEĞERLENDİRME MERKEZİ****2024-2025 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI****T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK****1. DÖNEM 1. ÖRNEK YAZILI SORULARI CEVAP ANAHTARI****Okulunuzun Adı**

.....
.....
.....

İTA.8.1.1. Avrupa'daki gelişmelerin yansımaları bağlamında Osmanlı Devleti'nin yirminci yüzyılın başlarındaki siyasi ve sosyal durumunu kavrar.

1. a) Fransız İhtilali ile her milletin kendi bağımsız devletini kurma hakkına sahip olduğunun vurgulanması, milliyetçilik akımının yayılmasına, azınlık isyanlarına ve imparatorlukların dağılma sürecine girmesine yol açtı.

Bu süreç, Rusya'nın Osmanlı Devleti üzerindeki faaliyetlerine nasıl yansımıştır? Kısaca yazınız. (10 puan)

Boğazlar'ı ve Balkanlar'ı ele geçirmeye çalışan Rusya, Slav kökenli Balkan topluluklarını Panslavizm politikasıyla ayaklandırmaya çalışmıştır.

- b) Sanayi inkılabı sonrası ekonomik ve askerî yönden güçlü olan devletler, geri kalmış ülkeleri özellikle kömür, demir, petrol, pamuk ve buğday elde etmek için birer ham madde kaynağı ve açık pazar olarak gördüler.

Bu sürecin sonucu olarak İngiltere, Fransa ve İtalya'nın Osmanlı Devleti üzerindeki faaliyetlerini genel hatlarıyla yazınız. (10 puan)

Sanayileşen ve sömürgeciliğe yönelen bu devletler, Osmanlı Devleti'nin Afrika topraklarını işgal etmeye başladılar.

Yanıtını bu doğrultuda veren öğrenciler tam puan alacaktır.

İTA.8.1.2. Mustafa Kemal'in çocukluk ve öğrenim hayatından hareketle onun kişilik özelliklerinin oluşumu hakkında çıkarımlarda bulunur.

2. Mustafa Kemal'in en önemli kişilik özelliklerinden biri de hoşgörülü olmasıdır.

Mustafa Kemal'in bu özelliği kazanmasında Selanik kentinin nasıl bir etkisi vardır? Yazınız. (10 puan)

Selânik, Türklerle birlikte Rum, Sırp, Yunan, Bulgar ve Yahudi gibi farklı etnik ve dinî kökenden gelen toplulukların birlikte yaşadığı kültürel çeşitliğe sahip bir şehirdi. Mustafa Kemal'in hoşgörülü yapısında bu kültürel çeşitliliğin etkisi vardır.

Yanıtını bu doğrultuda veren öğrenciler tam puan alacaktır.

İTA.8.1.3. Gençlik döneminde Mustafa Kemal'in fikir hayatını etkileyen önemli kişileri ve olayları kavrar.

3. Mustafa Kemal, Manastır Askerî İdadisinde Tarih Öğretmeni Kolağası Mehmet Tevfik (Bilge) Bey'den etkilenmiştir.

Öğretmeni, Mustafa Kemal'in hangi konularda gelişmesine katkıda bulunmuştur? (10 puan)

Öğretmeni sayesinde Türk tarihine dair okuduğu kitaplar, Mustafa Kemal'in tarih bilincinin gelişmesine ve millî benliğinin oluşmasına katkı sağlamıştır.

Yanıtını bu doğrultuda veren öğrenciler tam puan alacaktır.

İTA.8.1.4. Mustafa Kemal'in askerlik hayatı ile ilgili olayları ve olguları onun kişilik özellikleri ile ilişkilendirir.

4. Mustafa Kemal'in askerlik hayatına dair olayların karşısına, ilgili kişilik özelliklerini yazınız. (10 puan)

Şam'da arkadaşlarıyla birlikte vatani ve milleti içine düştüğü kötü durumdan kurtarmak amacıyla "Vatan ve Hürriyet" adında gizli bir cemiyet kurmuştur (1906) **liderlik**..... ve **teşkilatçılık** (örgütleyici olmak)

XX. yüzyılın başında Avrupa'daki askerî teknoloji konusundaki gelişmeleri takip etmiş ve bu gelişmeleri yaklaştırmakta olan muhtemel bir dünya savaşının habercisi olarak yorumlamıştır. **ileri görüşlülük** ve **gerçekçilik**...

Meşrutiyet'in ilanı ve sonrasında ülkenin kurtuluşu için yapılanları yeterli görmemiştir. Osmanlı Devleti'nde daha büyük ve köklü değişikliklerin yapılması gerektiğine inanmıştır. **inkılapçılık**....

Kişilik özelliklerinin her biri 2 puandır.

İTA.8.2.1. Birinci Dünya Savaşı'nın sebeplerini ve savaşın başlamasına yol açan gelişmeleri kavrar.

5. I. Dünya Savaşı'nın ortaya çıkmasında rol oynayan temel etkenler şu şekildedir:

Dünyaya yayılan milliyetçilik fikriyle çeşitli milletler millî devletlerini kurmaya yöneldiler. Millî devletlerin kurulması sürecinde yer yer bağımsızlık savaşları ve etnik çatışmalar yaşandı. Avrupa'da hanedanların egemenliğine dayalı olan siyasi yapı, millî devletlerden oluşan bir yapıya dönüştü. .... **Fransız İhtilali (10 puan)**

Sürekli üretim yapan fabrikalarda daha fazla ham madde ve enerjiye ihtiyaç duyulması sanayileşen büyük Avrupa devletlerini sömürgecilğe yöneltti. Böylece devletler arası rekabet arttı ve sömürgecilik yarışı başladı. .... **Sanayi İnkılabı (10 puan)**.....

Buna göre I. Dünya Savaşı'na yol açan etkenler hangi olayların sonucudur? Yanıtınızı etkenlerin karşısında ayrılan yerlere yazınız. (20 puan)

İTA.8.2.1. Birinci Dünya Savaşı'nın sebeplerini ve savaşın başlamasına yol açan gelişmeleri kavrar.

6. 28 Haziran 1914 tarihinde Saraybosna'yı ziyaret eden Avusturya- Macaristan İmparatorluğu Veliahdı Franz Ferdinand ve eşi, bir Sırp milliyetçisi tarafından suikast sonucu öldürüldü. Bu olay I. Dünya Savaşı'nın fitilini ateşledi. Avusturya-Macaristan İmparatorluğu suikasttan Sırbistan'ı sorumlu tuttu. İç işlerine karıştığı gerekçesiyle Sırbistan'a bir nota vererek olayın sorumlularının kendilerine teslim edilmesini istedi. Ancak Sırbistan Rusya'dan aldığı destek üzerine bu notayı reddetti. Bunun üzerine Avusturya-Macaristan İmparatorluğu 28 Temmuz 1914'te Belgrad'ı bombalayarak Sırbistan'a savaş ilan etti. Daha önce yapılan antlaşmalar gereğince Rusya Sırbistan'ı destekledi ve Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'na savaş açtı. Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'na garanti vermiş olan Almanya ise Rusya'ya ve ardından Fransa'ya savaş ilan etti. Bu gelişmeler üzerine İngiltere Almanya'ya savaş açtı. Böylece bir çok devlet kendisini I. Dünya Savaşı'nın içinde buldu.

Metne göre, I. Dünya Savaşı'nı başlatan süreçte devletlerin savaşa girmesinde etkili olan temel neden nedir? Kısaca yazınız. (20 puan)

Devletlerin birbirine ittifaklarla bağlanmış olması.

Yanıtını bu doğrultuda veren öğrenciler tam puan alacaktır.

İTA.8.2.2. Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin durumu hakkında çıkarımlarda bulunur.

7. Almanya'nın Osmanlı Devleti'ni müttefiki olarak kendi yanında I. Dünya Savaşı'na dahil etmek istemesinin en önemli nedeni Osmanlı Devleti'nin jeopolitik konumudur.

Almanya'nın Osmanlı Devleti'nden bu konuda beklentisi nedir? Yazınız. (10 puan)

Osmanlı Devleti'nin Boğazlar'a sahip olması ve İngiltere'nin Uzak Doğu sömürgelerine giden yolu tehdit edebilecek önemli bir stratejik konumda bulunması.

Bu örnek yazılı sınav soruları Milli Eğitim Bakanlığı'nın 6. senaryosu dikkate alınarak hazırlanmıştır.